

at det ved Lov skal bestemmes, hvorledes de omhandlede Lehn- eller Fideicommissgodser kunne overgaae til fri Eiendom, og der staaer ikke ved en Lov, men ved Lov. Det kan altsaa sies, eftersom man ved Sagens nærmere Overveielse finder det fornødent, enten ved en almindelig Lov eller ved særskilte Love. Derksom det skal sies ved en særskilt Lov for hvert enkelt Tilfælde, saa bliver den forhen bestaaende Tilstand kun deri forandret, at issestefor, at forhen Lehn og Fideicommissjer kunde ophæves ved Kongelig Bevilling, som udgif fra den, der var i Besiddelse af den hvieste, baade lovgivende og regjerende Magt, saa skal nu Bestemmelsen vedtages ved en Samvirken mellem de forskjellige Dele af Statsmagten, de forskjellige Bestanddele af den lovgivende Magt i Forbindelse med den regjerende Magt. Mere staaer der ikke i Grundloven. Denne Fortolkning, som forøvrigt forekommer mig at være aldeles klar, bestrykes ogsaa ved Udtalelser, som faldt i den i 1848 sammenkaldte Rigsforsamling. Et Medlem af denne Forsamling, der som forhenværende Medlem af Statsraadet havde taget Deel i Grundlovs-Udkastet, der som Medlem af Udvalget havde haft Deel i dettes Forslag, og som under Forhandlingerne udøvede en stor Indflydelse, yttrede udtrykkeligt, at Meningen var blot den, at Staten ikke vilde forhindre Overgang af Lehn- eller Fideicommiss-Godser til fri Eiendom, men at det maatte være Vedkommendes egen Sag i den Henseende at træffe de fornødne Foranstaltninger. Jeg vil forresten ikke just aldeles tiltræde denne Mening, forsaavidt deri skulde indeholdes, at det slet ikke skulde være Regjeringens Sag at tage Initiativet, hvorhos jeg ogsaa skal bemærke, at hiint Medlem udtalte, at Regjeringen gjerne kunde gaae endnu videre, idet der jo kunde gives en Lov, hvorved Lehn og Fideicommissjer bleve ganske affæstede; men at det ikke laa i Grundloven.

Men, foruden at jeg saaledes ikke kan antage, at der er nogen retfærdiggjørende Grund til, uden ialtsald i Forbindelse med den hele Sag om Lehn- og Fideicommissjers Droning og med Hensyn til Muligheden af og Betingelserne, hvorunder de kunne gaae over til fri Eiendom, at ophæve de her omhandlede testa-

mentariske Bestemmelser, saa har jeg en anden Indvending derimod, som forekommer mig at være endnu stærkere. Det er nemlig, at man derved vil tilstede de vedkommende Lehn- eller Fideicommissbesiddere at gjøre Noget, som efter mine Tanker er en Uværdighed. Hvad der endogsaa kan være at sige mod saadanne testamentariske Bestemmelser, saa kan den, der er kommen i Besiddelse af Lehnet eller Stamhuset, ikke have den mindste Anledning til at besvære sig derover. Han skylder Godsets Oprettelsetse til et Lehn eller Stamhuus sin Besiddelse deraf. Var Godset ikke blevet oprettet til et Lehn eller Stamhuus, saa var den frie Eiendom bleven deelt mellem de vedkommende Arvinger, og kunde forlængst være forødt og fortabt for hans Slægt. Det, at han, og han alene, kommer i Besiddelse deraf, skylder han alene Dispositionen, og det forekommer mig altsaa, at det er uværdigt, at han vil søge om at maatte faae den Forgængers, i Almindelighed den Ascendents Willie tilfødesat, som har kaldet ham til Besiddelsen. Derhos gives der enkelte af disse Dispositioner, som til det omhandlede Forbud have føiet en saadan eftertrykkelig Fordommelsesdom over den Besidders Udfærd, som kunde ønske at indgive en saadan Ansøgning, at det forekommer mig, at det bliver dobbelt uværdigt for Noget, at ansøge derom. Jeg skylder Sandheden at bemærke, at der har været Tilfælde, hvor saadanne stærke Udtalelser i Crectionspatentet have fundet Sted mod den, der ansøgte om Forandringer deri, men hvor dog Bevillingen er bleven meddeelt. Men jeg maa tilføie, at jeg paa det Eftertrykkeligste har, i et saadant Tilfælde, hvor jeg har været med at behandle Sagen, erklæret mig derimod, og, forsaavidt jeg erindrer dette Tilfælde, troer jeg dog, at det ikke ganske kunde sættes ved Siden af det, der her er Spørgsmaal om; thi der var Tale om at maatte optage Laan, og det var deels Noget, der igjen blev afløst, og deels Noget, som kunde være nødvendigt paa Grund af den Forlegenhed, hvori Tiden havde sat Vedkommende; men ikke destomindre fandt jeg, at det ikke burde bevilges. Jeg kan altsaa endnu mindre finde, at det kunde være rigtigt, at den lovgivende Magt vilde understøtte det, som i og for sig er uvær-